

Parkanon Betoni Oy:n korvausvaatimus

Kaupunginhallitus 16.06.2026 § 140
1946/03.02.00/2026

Asian tausta

Korvausvaatimus

Parkanon Betoni Oy vaatii Parkanon kaupunkia korvaamaan lainvastaisella hallintopäätöksellä aiheuttamansa vahingot Yhtiölle seuraavasti:

- betoniliiketoiminnan menetetty myyntikate 100.000 euroa,
- betoniaseman seisotus kahden talvikauden ja yhden kesäkauden ajan 100.000 euroa,
- kaluston seisotus (ylläpito, vakuutus ym.) 50.000 euroa
- betoniaseman ja kaluston ylösajo seisotuksen jälkeen 50.000 euroa.
- soran varastokasojen purku ja siirto väitetyt ympäristöluvan puuttumisesta 25.000 euroa.
- asianajokustannukset 3.500 euroa,

Korvausvaatimuksen määrä on yhteensä 328.500 euroa.

Korvausvaatimuksen perusteet

Korvausvaatimuksen mukaan Parkanon Betoni Oy:lle on aiheutunut huomattavia taloudellisia vahinkoja, koska Yhtiö on joutunut keskeyttämään liiketoimintansa 9.4.2024 ja 4.2.2025 annettujen päätösten seurauksena. Yhtiö on menettänyt huomattavan osan asiakkaistaan, kun asiakkaat ovat olettaneet Yhtiön liiketoiminnan päättyneen. Lisäksi tehtaan pysäyttämisestä, seisottamisesta ja uudelleen käynnistämisestä on aiheutunut huomattavaa vahinkoa. Kaikki Yhtiön työntekijät on jouduttu irtisanomaan.

Vastaus

Korvausvaatimuksessa on vaadittu korvausta perustuen Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksiin 4.9.2024 ja 4.2.2025.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan päätökset 4.9.2024 § 13 ja §43

Päätöksessä 4.9.2024 (§ 43) on katsottu liiketoiminnan olevan "liian laajalla alueella". Samalla Parkanon Betoni Oy on velvoitettu hakemaan tilalle Soraharju uutta maa-aineslupaa sekä tekemään jälkihoitotyöt ja tämän jälkeen tekemään uusi rekisteröinti-ilmoitus.

Samana päivänä tehdyssä toisessa päätöksessä (§ 44) on todettu, että tilalla Soraharju harjoitetaan toimintaa ilman maa-aineslupaa, ja maa-aineksen ottaminen on keskeytetty tois-aiseksi, kunnes alueella on uusi lainvoimainen maa-aineslupa. Viimeksi mainitun päätöksen mukaan kiinteistöllä ei saa ilman lupaa ottaa soraa ja hiekkaa tai jalostaa tai kuljettaa olemassa olevia maa-ainekasvoja.

Parkanon Betoni Oy ei ole valittanut viimeksi mainituista päätöksistä.

Muutoksenhakuvaatimus

Vahingonkorvauslain 3 luvun 4 §:n mukaan, jos kunnan viranomaisen virheellisen ratkaisun johdosta vahinkoa kärsinyt on ilman pätevää syytä jättänyt hakematta muutosta päätökseen, hänellä ei ole oikeutta saada kunnalta korvausta vahingosta. Parkanon Betoni Oy ei ole esittänyt mitään syytä sille, että se ei ole hakenut muutosta 4.9.2024 tehtyihin päätöksiin. Korvausvaatimus on näiltä osin perusteeton.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös 4.2.2025 § 14

Päätöksessä 4.2.2025 on määrätty toimittamaan rekisteröinti-ilmoitus ja samalla on päätetty, ettei Parkanon Betoni Oy saa harjoittaa betoniaseman toimintaa ennen kuin jälkihoitotyöt ja maisemointi ovat maa-ainesluvan mukaisesti suoritettu ja alue lopputarkastettu.

Vaasan hallinto-oikeuden päätös

Vaasan hallinto-oikeus on 8.1.2026 kumonnut rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksen 4.2.2025 siltä osin kuin siinä on kielletty Soraharjun kiinteistöllä harjoitettava betoniaseman toiminta, koska ympäristönsuojelulain mukaisessa hallintopakkomenettelyssä kiellon tehosteena käytetään 184 §:n mukaisia kieltoja, joihin toiminnan kieltäminen ei kuulu.

Korvausvaatimusta on perusteltu sillä, että Parkanon kaupunki on tosiasiallisesti käyttänyt päätöksissä sellaista seuraamusta (liiketoiminnan kieltäminen), johon sillä ei ole ollut lain mukaan oikeutta. Näin ollen päätöksenteko on johtanut oikeudettomaan toiminnan keskeytymiseen ja siitä aiheutuneisiin vahinkoihin.

Vaasan hallinto-oikeus ei kuitenkaan katsonut, että päätös 4.2.2025 olisi ollut lopputulokseltaan lainvastainen. Päätöksen 4.2.2025 sovellettuina oikeusohjeina on ympäristönsuojelulain hallintopakkosäännösten ohella mainittu valtioneuvoston asetus 858/2018 kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista. Päätöksestä ei hallinto-oikeuden mukaan muutoin tarkemmin ilmene, mihin nimenomaisesti lainkohtiin kyseinen määräys on perustunut tai minkä ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen vastaisen menettelyn korjaamiseksi määräys on annettu.

Edellä kuvatuilla perusteilla hallinto-oikeus katsoi, että rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös ei täytä sille ympäristönsuojelulain 175 §:ssä ja hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja saman lain 45 §:ssä asetettuja vaatimuksia. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä ei ole kuitenkaan todettu, että Parkanon kaupunki ei olisi ympäristönsuojelulain tai muun säädöksen nojalla voinut kieltää Soraharjun kiinteistöllä harjoitettavaa betoniaseman toimintaa.

Kunnan vahingonkorvausvastuu

Julkisen vallan käyttö tarkoittaa yksipuolista puuttumista yksilön tai yhteisön oikeusasemaan, kuten velvoitteiden asettamista tai etujen myöntämisestä. Ympäristönsuojelulaissa julkisen vallan käyttö tarkoittaa esimerkiksi Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan lakiin perustuvaa oikeutta puuttua yksilön tai yrityksen toimintaan ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Tämä sisältää sitovat lupapäätökset, valvontatoimet, tarkastusoikeudet sekä velvoitteiden ja seuraamusten määräämisen.

Vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:n mukaan kunta on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon. Vastuu julkisen vallan käytöstä toteutuu vain silloin, kun toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu. Tässä niin sanotussa standardisäännöksessä korvausvelvollisuuden tuottamusaste on julkisen vallan käytössä säännelty yleisestä tuottamusvastuusta poikkeavasti.

Oikeuskäytännössä korkein oikeus on esimerkiksi ratkaisussaan 2002:78 päättänyt standardisäännöksen nojalla hylkäämään korvausvaatimuksen tapauksessa, jossa kaupunginhallitus oli hylännyt maa-ainesten ottamista koskevan yhtiön lupahakemuksen. Päätös oli valituksen johdosta kumottu ja asia palautettu kaupunginhallitukselle, joka oli uudestaan hylännyt hakemuksen, ja myös tämä päätös oli valituksen johdosta kumottu. Yhtiö väitti kaupunginhallituksen menetelleen virheellisesti ja lainvastaisesti ja vaati korvausta luvan myöntämisen viivästymisestä aiheutuneesta vahingosta. Korkein oikeus hylkäsi korvausvaatimuksen.

Oikeuskirjallisuudessa (Hakalehto-Wainio, Suvianna: Julkisyhteisön vahingonkorvausvastuu, Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita, 59/2010) on todettu, että vahingonkorvauslain esitöiden perusteella tarkoituksena on ollut lieventää julkisen vallan käyttäjän korvausvastuuta verrattuna yleiseen tuottamusvastuuseen. Vahingonkorvauslain esitöiden mukaan standardisäännös merkitsee sitä, ettei mikä tahansa poikkeama täysin moitteettomasta menettelystä perusta julkisyhteisölle korvausvelvollisuutta, vaikka kyseessä olisikin virhe.

Kunnan päätöksen kumoaminen

Korvausvaatimuksen ainoaksi perusteeksi on esitetty se, että hallinto-oikeus on kumonnut rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksen 4.2.2025. Pelkästään päätöksen kumoutuminen valituksen perusteella ei aiheuta Parkanon kaupungille korvausvelvollisuutta.

Liitteenä

Vaatimuskirje 30.4.2026

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 8.1.2026

Valmistelija: kaupunginjohtaja Aki Viitasaari ja hallinto- ja talousjohtaja Aleksi Saukkoriipi

Esittelijä Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää edellä kuvatuilla perusteilla, että:
- rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksiin 4.9.2024 § 13 ja § 43 perustuva vahingonkorvausvaatimus hylätään, koska Parkanon Betoni Oy ei ole valittanut viimeksi mainituista päätöksistä; ja
- rakennus- ja ympäristölautakunnan päätökseen 4.2.2025 § 14 perustuva vahingonkorvausvaatimus hylätään, koska päätöksen tekemiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia on noudatettu.

Käsittely Keskustelun aikana Jari Sammatti esitti kannattamattomana, että asia palautetaan valmisteluun.

Jari Sammatin esitystä ei kannatettu, joten esitys raukesi.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Jari Sammatti jätti eriävän mielipiteen, joka otettiin pöytäkirjan liitteeksi.